

ХРОНІКА

Б.В.ЧЕРКАС (Київ)

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ В РАМКАХ ПРОЕКТУ “COLLOQUIA RUSSICA” «РУСЬ І СВІТ КОЧІВНИКІВ (ДРУГА ПОЛОВИНА IX–XVI ст.)»

Захід відбувся 23–26 листопада 2016 р. в м.Пльзень (Чехія). Тематика його охоплювала питання співіснування осілого та кочового світів у рамках політичного впливу Русі. Беручи до уваги як складність проблеми, так і історико-географічний ареал на конференції зібралися фахівці, котрі представляли різні наукові школи Європи. Питання обговорювались як у парадигмі історії подій, так і у площині лінгвістики, фольклористики, археології.

Розподілені по окремих тематичних пленарних засіданнях – панелях – доповіді відбувалися впродовж кількох днів. Крім того, у рамках конференції відомі історики читали свої лекції. Останній момент важливий з огляду на особливість наукових заходів циклу «Colloquia Russica», адже всі конференції мають на меті спільну роботу як уже знаних фахівців, так і молодих дослідників, початківців. Тож не стала винятком і зустріч у Пльзені.

Хронологічно тематика виступів охоплювала все середньовіччя. Серед тем, висунених на обговорення, фігурували питання політичної історії, війн, міжцивілізаційних взаємовпливів, культури, демографії, соціально-економічних відносин тощо. Доповідачами були представники України (Київ, Львів, Івано-Франківськ, Чернівці, Миколаїв, Запоріжжя), Ісландії, Чехії, Словаччини, Білорусі, Угорщини, Сербії, Польщі, Росії, Туреччини: *О.Комар, К.Халей-Халинська, Д.Глебова, М.Бергер, О.Парон, О.Мартинюк, Н.Хамайко, С.Темушев, О.Парахін, І.Скочиляс, Н.Рудика, К.Гуревич, П.Подберьозкін, М.Друга, Д.Гарді, П.Смрч, А.Юсупович, О.Узелац, С.Ярос, Ї.Комендова, М.Лавренченко, А.Стасюк, А.Федорук, А.Емінова, В.Гулевич, К.Святнюк, Р.Попель, Б.Черкас, А.Живачівський, А.Кузь, О.Господаренко, Л.Рибар, Р.Бегеулов, Т.Сочкова, Н.Міка, В.Нагірний* та ін.

Перша панель присвячувалася хозарам. Причому визначались як проблеми історичної географії, так і дослідження джерельного матеріалу за тим чи іншим сюжетом. На другій панелі йшлося про Волзьку Булгарію, печенігів, було представлено аналіз джерел наративного (Ал-Ідрісі) та археологічного походження. Учасники третьої панелі заслухали доповіді з історії половців та їх контактів із сусідами. Тут розглядалися питання географії руху кочовиків, критичного осмислення джерел, визначення взаємовпливів руського й половецького світів. На четвертій панелі розбирали

характеристики половців у християнських джерелах. П'ята панель повністю присвячувалася проблемам історії монгольського завоювання, зовнішній і внутрішній політиці Улусу Джучи. Доповідачі шостої панелі розглядали відносини з татарами крізь призму сусідства. Сьома та восьма панелі були спрямовані на висвітлення й аналіз становлення відносин у Центрально-Східній Європі в умовах розпаду Улусу Джучи та виникнення на його уламках нових держав. Дев'ята панель акумулювала у собі доповіді, присвячені торгівлі Сходу й Заходу у Причорноморському регіоні XIV–XVI ст. І нарешті десята панель зібрала дослідників, котрі вивчають політику у східній ланці Великого кордону на рубежі XVI–XVII ст.

Щодо лекцій, то їх прочитали історики з України, Фінляндії, Росії (Республіка Татарстан), Чехії, Білорусі, Польщі: *Ф.Успенський, А.Плешивенко, Р.Хаутала, А.Голембіовська-Тобіаш, С.Валіуліна, С.Темушев, П.Варека*. Слід відзначити, що з шести лекцій чотири мали у своїй основі археологічну проблематику, а дві спиралися винятково на аналіз писемних джерел.

Культурна програма включала у себе відвідання історичних місць Пльзеня, передусім Старого міста, Музею пивоваріння та Західночеського музею.

Те, що вдалося зібрати таку кількість учасників, дати можливість не лише оприлюднити нові здобутки дослідників, але й обмінятися думками стало заслугою організаторів конференції, а саме філософського факультету Західночеського університету (Пльзень) та інституту історії Ягеллонського університету (Краків). Оргкомітет конференції очолювали декан філософського факультету Західночеського університету проф. П.Варека та координатор проекту «Colloquia Russica» канд. іст. наук В.Нагірний. Вагомий внесок в організацію заходу зробили голова сенату Західночеського університету канд. філос. наук А.Конісмаркова й керівник центру медієвістичних студій Прикарпатського університету (Івано-Франківськ) проф. М.Волошук.